

Nummer 3

datum raadsvergadering	: 27 februari 2020
onderwerp	: Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte
portefeuillehouder	: A.A.M. Boomgaars
datum raadsvoorstel	: 14 januari 2020

Samenvatting

Met het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (verder: 'IBOR') is op een transparante manier inzichtelijk gemaakt waar de speerpunten liggen de komende tien jaar binnen de openbare ruimte. Met de speerpunten uit het IBOR wordt het beheer van de openbare ruimte dusdanig uitgevoerd dat optimaal wordt bijgedragen aan de gemeentebrede maatschappelijke opgaven: gezondheid, veiligheid, biodiversiteit, energietransitie, circulaire economie, verstedelijking, sociale cohesie, mobiliteit en toegankelijkheid en klimaatadaptatie.

Wat is de juridische grondslag?

De gemeente heeft de plicht om de openbare ruimte deugdelijk te onderhouden. Voor het beheer van de openbare ruimte gelden eisen en richtlijnen. Daarnaast heeft de gemeente mogelijkheden om zelf een strategie voor de openbare ruimte te formuleren.

Wat is de voorgeschiedenis?

In 2010 is het Beeldkwaliteitplan openbare ruimte gemeente Ouder-Amstel vastgesteld, de voorloper van dit IBOR. Hierin is beschreven welke onderhoudskwaliteit er in de openbare ruimte werd nagestreefd aan de hand van beeldkwaliteit.

De huidige maatschappij vraagt van de openbare ruimte een bijdrage op allerlei maatschappelijke thema's. De openbare ruimte heeft "waarde" (technische, financiële staat van de kapitaalgoederen), krijgt "waardering" (van de gebruikers) en is "waardevol" (als toegevoegde waarde voor de maatschappelijke thema's).

De blik op het beheer van de openbare ruimte is de laatste jaren fundamenteel veranderd waarbij nu expliciet wordt ingezet op de rol van de openbare ruimte voor maatschappelijke vraagstukken op de lange termijn. Dit IBOR geeft weer hoe Ouder-Amstel zorgt voor instandhouding en ontwikkeling van de gehele openbare ruimte gedurende de gehele beheercyclus van eerste aanleg, klein dagelijks beheer tot renovatie.

In het huidige coalitieakkoord is extra nadruk meegegeven op verschillende thema's binnen de openbare ruimte, namelijk stimulering van biodiversiteit in het groenonderhoud en stimulering van klimaatadaptatie in het beheer van de openbare ruimte. Daarnaast dient de openbare ruimte bij te dragen aan ontmoeting en beweging (de thema's gezondheid en sociale cohesie).

Waarom dit raadsvoorstel?

Het IBOR beschrijft de lijnen waarlangs de gemeente de komende jaren de openbare ruimte wil ontwikkelen en beheren. Het vormt het kader voor alle maatregelen die nodig zijn om de openbare ruimte op het gewenste niveau te brengen en in stand te houden. Het IBOR vertaalt de uitgangspunten uit de 'Visie 2030', het coalitieakkoord 2018-2022 en de 'structuurvisie gemeente Ouder-Amstel 2007' naar doelstellingen voor het onderhoud, inrichting en gebruik van de openbare ruimte. Het IBOR vormt vervolgens weer de basis voor de uitwerking naar de sectorale beheerplannen en de Leidraad

Inrichting Openbare Ruimte (LIOR). Kortom: het IBOR geeft de overkoepelende strategie weer van hoe Ouder-Amstel om wil gaan met haar openbare ruimte.

Het IBOR beschrijft negen thema's die hoog op de landelijke en gemeentelijke agenda staan: gezondheid, veiligheid, biodiversiteit, energietransitie, circulaire economie, verstedelijking, sociale cohesie, mobiliteit en toegankelijkheid en klimaatadaptatie. Deze waren niet expliciet aanwezig in het voorgaande beleidsplan openbare ruimte (Beeldkwaliteitsplan openbare ruimte gemeente Ouder-Amstel, 2011), waarin volledig gefocust werd op beeldkwaliteit. Dit nieuwe IBOR zal een andere weg inslaan en zal haar weerslag moeten krijgen in de uitvoering. De genoemde thema's moeten een plek krijgen binnen de organisatie van het beheer van de openbare ruimte. Gedegen beheer van de openbare ruimte draagt (integraal) bij aan het behalen van de doelstellingen van deze thema's. Voor de meeste thema's heeft de gemeente al langjarig consequent aandacht, denk aan veiligheid en mobiliteit. Dat loopt goed. Voor wat betreft de onderwerpen biodiversiteit, klimaatadaptatie en circulaire economie geldt dat nog niet en zal inzet gepleegd moeten worden om de gewenste maatschappelijke bijdrage te gaan realiseren. Deze thema's hebben op verschillende momenten al de aandacht van de gemeenteraad gehad, zoals bij het aannemen van de motie bij-vriendelijke gemeente. Het vaststellen van het IBOR is een eerste en noodzakelijke stap voor die borging.

Wat gaan we doen?

Met het vaststellen van dit IBOR gaat de gemeenteraad in de kern akkoord met de in het IBOR beschreven negen maatschappelijke thema's, met de algemene effecten en speerpunten, en de beheerstrategie.

De ambities in het IBOR worden verder uitgewerkt en concreet gemaakt in de volgende stukken en activiteiten:

- Op middellange termijn worden de beheerplannen voor bijvoorbeeld groenonderhoud geactualiseerd.
- Op korte termijn wordt de LIOR geactualiseerd. In de LIOR zijn voornamelijk technische eisen en wensen uitgewerkt waaraan moet worden voldaan bij de aanleg en (her)inrichting van de openbare ruimte.
- Voor de beheerplannen zijn analyses nodig om concrete maatregelen op te stellen voor de deelthema's zoals biodiversiteit en mobiliteit. Deze worden opgepakt met de actualisatie van de beheerplannen.
- Er zullen nieuwe werkprocessen geïmplementeerd worden binnen de organisatie.
- Ook het op orde hebben en houden van de data is een belangrijk aandachtspunt.

Wat is het maatschappelijke effect?

Door het IBOR als kapstok te gebruiken bij alle projecten en werkzaamheden in de openbare ruimte wordt zoveel mogelijk bijgedragen aan de maatschappelijke ontwikkelingen binnen gezondheid, veiligheid, biodiversiteit, energietransitie, circulaire economie, verstedelijking, sociale cohesie, mobiliteit en toegankelijkheid en klimaatadaptatie.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Het IBOR zelf is in lijn met de bestuurlijke speerpunten zoals omschreven in het coalitieakkoord, de Visie 2030 en de Structuurvisie. De snel veranderende wereld vraagt van de gemeente dat zij aanhaakt bij actuele maatschappelijke thema's. Zonder de speerpunten zoals vastgelegd in het IBOR is het voor enkele maatschappelijke thema's niet mogelijk vanuit de openbare ruimte optimaal en structureel bij te dragen aan de gewenste effecten. De kapstok, zoals het IBOR fungeert, zorgt voor een transparante strategie voor het beheer van de openbare ruimte. De maatregelen in de beheerplannen zijn terug te leiden naar het IBOR.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Met de huidige beschikbare budgetten wordt aan de huidige ambities en speerpunten zoveel mogelijk bijgedragen. Er zijn altijd meer ambities dan budget om al die ambities te realiseren. Concrete financiële afwegingen worden gemaakt door het gemeentebestuur door middel van het vaststellen van beheerplannen en binnen ruimtelijke projecten. Omdat dit IBOR een breder scala aan ambities met zich meebrengt dan in het verleden, en er vooralsnog geen aanvullende middelen voorzien zijn, wordt het maken van scherpe keuzes bij gelijkblijvende budgetten noodzakelijker. Dit IBOR zelf draagt geen financiële consequenties met zich mee, maar vormt een brede strategie voor de toekomst.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Bij het opstellen van het IBOR zijn de verschillende afdelingen binnen gemeente Ouder-Amstel en Duo+ betrokken. Tevens hebben enkele betrokken bewoners meegedacht. Na vaststelling wordt het IBOR gepubliceerd en intern ingepast in de werkprocessen.

Wat is het vervolg?

Met de speerpunten uit het IBOR wordt het beheer van de openbare ruimte de komende jaren dusdanig uitgevoerd dat optimaal wordt bijgedragen aan de genoemde negen gemeentebrede maatschappelijke opgaven.

Hoe monitoren en evalueren we?

Bij goedkeuring van het IBOR wordt deze doorgevoerd in alle beheertaken. De speerpunten worden uitgewerkt in de beheerplannen wanneer deze geactualiseerd moeten worden en de te actualiseren LIOR.

Burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel,
de secretaris, de burgemeester,

L.J. Heijlman J. Langenacker